

Program izobraževanja sodnikov o konkurenčnem pravu EU,
Pravna fakulteta Univerze v Mariboru, 10. februar 2012

DRŽAVNE POMOČI

IN VLOGA NACIONALNIH SODIŠČ

DOC. DR. ALEŠ FERČIČ
ales.fercic@uni-mb.si

Uvodne opombe [1]

[Splošno o vlogi nacionalnih sodišč]

- Vloga pristojnih NS v zvezi s pravili (EU) o državnih pomočeh:
 - a) presoja zakonitosti in s tem povezanih zahtevkov;
 - b) implementacija negativne odločbe EK oz. odločbe o vračilu državne pomoči, ki je nezdržljiva z notranjim trgom.

Opombe:

-Načeloma je izhodiščno vprašanje,

ali je opazovani javni ukrep/ravnanje sploh državna pomoč po čl. 107(1) PDEU?

-Pomoč institucij EU (mnenje EK in predhodno odločanje SEU).

-Razlika med *(ne)zakonitostjo* in *(ne)združljivostjo* z notranjim trgom.

Uvodne opombe [2]

[Kaj se šteje kot državna pomoč v smislu čl. 107(1) PDEU?]

- Določen ukrep je državna pomoč v smislu čl. 107(1) PDEU, če so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a) pomoč v smislu gospodarske prednosti oz. koristi, dodeljena vsaj enemu podjetju;
 - b) pomoč dodeli država ali je kakorkoli dodeljena iz državnih oz. javnih sredstev;
 - c) pomoč je dodeljena selektivno;
 - č) pomoč (lahko) izkrivlja tržno konkurenco; in
 - d) pomoč (lahko) prizadene trgovino med vsaj dvema DČ.

Opomba:

-Razlika med 5-stopenjskim in 4-stopenjskim testom?

Uvodne opombe [3]

[*Kdaj se državna pomoč šteje kot nezakonita?*]

- Državna pomoč se šteje kot nezakonita, če je dodeljena v nasprotju s čl. 108(3) PDEU, tj. če je kršena t. i. obveznost priglasitve in mirovanja.
- Načeloma je načrtovano državno pomoč (zasnovano kot individualno pomoč ali kot shemo pomoči) treba priglasiti EK in počakati na njeno odobritev.
- Izjemoma priglasitev EK ni potrebna, npr. če tako predvideva:
 - a) uredba, ki ureja skupinske izjeme,
 - b) uredba, ki ureja pomoči *de minimis*,
 - c) druga uredba oz. vir EU(npr. glede obstoječih pomoči, vključno s pomočmi iz odobrene sheme, in glede pomoči za izvajanje SSGP/GJS).

Uvodne opombe [4]

[Nekatera splošno veljavna načela in koncepti prava EU]

- Sodnice in sodniki NS morajo tudi v postopkih, ki se nanašajo na DP, upoštevati splošno veljavna načela in koncepte prava EU, kot npr.:
 - a) neposredna uporabnost;
 - b) neposredni učinek
 - b) primarnost oz. prednost;
 - c) efektivnost (učinkovitost) in enakovrednost (enakost).

Opomba:

-Zaradi navedenih načel se npr. ne uporabi nacionalno pravilo, vključno s postopkovnim, ki ne omogoča uresničitve ciljev EU oz. obveznosti DČ iz prava EU.

Vloga nacionalnih sodišč pri izvrševanju čl. 108(3) PDEU: presoja zakonitosti DP

[Splošno]

- Neposredni učinek čl. 108(3) PDEU.
- Legitimacija (A & P).
- Pomen: “korekcija” dolgotrajnih postopkov EK
(EK lahko izda končno odločbo o vračilu šele po presoji združljivosti, vmesna oz. začasna odredba EK pa je pogojena s strogimi pogoji).
- Zahtevki:
 - a) preprečitev izplačila nezakonite državne pomoči,
 - b) izterjava izplačane nezakonite državne pomoči
 - c) izterjava obresti na izplačano nezakonito državno pomoč,
 - č) plačilo odškodnine,
 - d)časni ukrepi.

Vloga nacionalnih sodišč pri izvrševanju negativne odločbe EK

[Splošno]

- NS lahko pridejo v položaj, da odločajo v zvezi z DP tudi, ko je EK z negativno odločbo že odredila vračilo/izterjavo DP, in sicer če se:
 - a) izpodbija veljavnost nacionalnega naloga za izterjavo
 - AL: prejemnik (ali/in dajalec) sporne DP
 - PL: izdajatelj naloga za izterjavo;
 - b) se toži na odškodnino, ker ni bila pravilno in/ali pravočasno izvršena negativna odločba EK
 - AL: konkurent prejemnika ali druga prizadeta oseba
 - PL: javno telo/telesa, ki bi moralo/a poskrbeti za vračilo/izterjavo.

Pomoč NS s strani institucij EU [1]

[Splošno]

- Izhodišče je načelo lojalnega sodelovanja (čl. 4(3) PEU).
- Pomoč NS nudi zlasti:
 - a) SEU:
 - predhodno odločanje
 - b) EK:
 - posredovanje informacij o konkretnem postopku
(ali teče?, je bil ukrep ustrezno priglašen?, kako je s formalno preiskavo?)
 - posredovanje dokumentov
(kopije (še) neobjavljenih odločb EK, dejanski in statistični podatki, tržne in ekonomske analize,...)
 - mnenje v zvezi z uporabo pravil EU
(je ukrep DP?, ustreza skupinski izjemi?, ustreza odobreni shemi DP?, obstajajo izjemne okoliščine?, so izpolnjeni pogoji odšk. obveznost?, pomoč pri izračunu obresti,...).

Pomoč NS s strani institucij EU [2]

[Splošno]

- NS lahko naslovi vsak zahtevek za pomoč s strani EK na t. i. enotno kontaktno točko:

European Commission

Secretariat General

1049 Bruxelles/Brussel

Belgique/België

Telefon: +32 22976271

Telefaks: +32 22998330

E-naslov: ec-amicus-state-aid@ec.europa.eu

Opomba:

-Predhodno vprašanje se naslovi na SEU, ne na EK.